

Vlaanderen
is divers

**WELK TRAJECT LEGT EEN VERZOEKER OM
INTERNATIONALE BESCHERMING (VIB) AF?
WELKE RECHTEN HEEFT EEN VIB, ERKEND
VLUCHTELING OF SUBSIDIAR BESCHERMDE?**

21 MAART 2023

**AGENTSCHAP
INTEGRATIE &
INBURGERING**

www.integratie-inburgering.be

Hoe verloopt het verzoek om internationale bescherming? Waar worden verzoekers om internationale bescherming opgevangen? Kunnen hun kinderen naar school? Wie betaalt hun medische kosten? Kunnen ze werken en zelfstandig wonen? Komen ze soms tijdens de procedure of pas na toekenning van internationale bescherming in aanmerking voor OCMW-steun, (sociale) huisvesting en andere sociale rechten? Kunnen of moeten ze een inburgeringstraject volgen? In dit document vind je een beknopt antwoord op enkele belangrijke vragen over het traject dat verzoekers om internationale bescherming, erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden afleggen in ons land.

We geven alleen de grote lijnen. De wetgeving is complex en verandert vaak. Waar mogelijk verwijzen we naar webpagina's waar je meer informatie vindt. Raadpleeg voor meer details zeker onze website www.vreemdelingenrecht.be over alle aspecten van de rechtspositie van vreemdelingen, en ook de specifieke webpagina's en websites over specifieke aspecten die verder in deze brochure vermeld worden.

INHOUD

1	Asiel = internationale bescherming ≠ tijdelijke bescherming Oekraïne	3
2	Hoe verloopt een verzoek om internationale bescherming?	3
3	Welke opvang of sociale steun krijgen zij? Wie helpt om huisvesting te vinden na erkenning?	4
4	Kunnen zij een beroep doen op ondersteuning voor huisvesting in een huurwoning?	8
5	Hoe kunnen zij Nederlands leren en inburgeren?	10
6	Mogen zij werken?	11
7	Hoe kunnen zij hun buitenlands diploma laten erkennen?	12
8	Kunnen de kinderen naar school en zijn zij leerplichtig?	12
9	Kunnen de gezinsleden overkomen?	12
10	Wie betaalt de medische kosten?	13
11	Mogen zij reizen?	14
12	Waar kan je terecht met vragen over de rechtspositie van vreemdelingen?	15

1 Asiel = internationale bescherming ≠ ~~tijdelijke bescherming Oekraïne~~

In maart 2018 veranderde de officiële terminologie betreffende asiel. In deze nota gebruiken we de termen asiel en internationale bescherming als synoniemen:

- asielaanvraag = verzoek om **internationale bescherming**
- asielzoeker = verzoeker om internationale bescherming
- meervoudige asielaanvraag (2de, 3de,... asielaanvraag) = volgend verzoek om internationale bescherming

In de asielpcedure = procedure internationale bescherming worden **twee mogelijke beschermingsstatuten** onderzocht:

1. de **vluchtelingenstatus**; en als de vluchtelingenstatus niet erkend wordt, dan ook:
2. het statuut van **subsidiare bescherming**.

Deze brochure bespreekt de rechtspositie van verzoekers om internationale bescherming, van erkende vluchtelingen, en van subsidiair beschermden.

Hun situatie mag **niet** verward worden met het bijzondere statuut van **tijdelijke bescherming** dat sinds 4 maart 2022 geldt voor personen die de **Oekraïne**-crisis ontvluchten. [Lees meer daarover op onze webpagina "Oekraïne: verblijfsmogelijkheden en rechtspositie in België" op de website Vreemdelingenrecht.](#)

2 Hoe verloopt een verzoek om internationale bescherming?

1. De verzoeker om internationale bescherming **doet** bij zijn aankomst in België **een verzoek om internationale bescherming** bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ). Sinds 29/8/2022 gebeurt dat praktisch in de kantoren van DVZ in de Pachecolaan 44, 1000 Brussel.

Dit verzoek wordt onmiddellijk (of uiterlijk binnen de drie werkdagen) geregistreerd. Bij de **registratie** vindt een veiligheidscontrole plaats, worden de identiteitsgegevens vastgelegd en worden er vingerafdrukken afgenomen. De verzoeker krijgt een **bewijs van aanmelding**. Zolang de procedure loopt, mag hij in België verblijven. De registratie wordt afgesloten met een medische en sociale screening door Fedasil: dat gebeurt in een gebouw van Fedasil (het Klein Kasteeltje), waarnaar de DVZ vervoer regelt op de dag dat men het verzoek om internationale bescherming doet.

2. Zo snel mogelijk (en maximum dertig dagen) nadien kan de verzoeker om internationale bescherming zijn verzoek **daadwerkelijk indienen** bij DVZ (in het Pachecogebouw). De verzoeker krijgt in deze fase een **bijlage 26 of een bijlage 26quinquies** wanneer het om een volgend verzoek gaat. Met die bijlage 26 en na een woonstcontrole door de wijkagent kan de verzoeker een attest van immatriculatie ('oranje kaart') verkrijgen bij de gemeente waar hij verblijft. Dit is een tijdelijk verblijfsdocument dat het recht op verblijf dekt gedurende de looptijd van de procedure. Verzoekers met een volgend verzoek (bijlage 26quinquies) krijgen dit attest van immatriculatie pas wanneer het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) het verzoek ontvankelijk verklaart.

3. In een volgende fase zal de verzoeker opgeroepen worden voor een voorbereidend **interview** bij de **DVZ** (in het Pachecogebouw). De DVZ maakt hierbij gebruik van een vragenlijst die ingevuld wordt ter voorbereiding van het persoonlijk onderhoud bij het CGVS (zie verder). De lijst bevat korte vragen over de identiteit, herkomst, vluchtmotief en reisweg. Wanneer de DVZ vermoedt dat een ander Europees land bevoegd is voor het verzoek tot internationale bescherming, wordt een aangepast interview afgenomen met specifieke vragen over de reisroute die de verzoeker om internationale bescherming heeft afgelegd. Wanneer

DVZ vaststelt dat een **ander Europees land bevoegd** is, vb. omdat de verzoeker via dat land Europa is binnengekomen, krijgt de verzoeker een **bijlage 26quater**.

Is het dossier volledig en is **België bevoegd**, dan maakt de DVZ het dossier over **aan het CGVS**.

4. Het **CGVS** beslist of iemand erkend wordt als vluchteling of subsidiair beschermde. Aan de hand van een uitgebreid ‘persoonlijk onderhoud’ (interview), peilt het CGVS naar de geloofwaardigheid van het vluchtverhaal en de mogelijke toepassing van de criteria van de twee beschermingsstatuten. Het CGVS kan hierbij drie mogelijke beslissingen nemen:

- De verzoeker om internationale bescherming wordt **erkend als ‘vluchteling’**. Hij krijgt een tijdelijk verblijfsstatuut en ontvangt een verblijfskaart A met een geldigheid van 5 jaar. Dit verblijf kan beëindigd worden door opheffing of intrekking, vb. wanneer de situatie in het land van herkomst gewijzigd is, de vluchteling terugreist naar het land van herkomst, of fraude pleegde. Vijf jaar na het verzoek om internationale bescherming krijgt de vluchteling een definitief verblijfsrecht en ontvangt hij een verblijfskaart B.
- De verzoeker om internationale bescherming krijgt het statuut van **‘subsidiair beschermde’**. Hij krijgt een tijdelijk verblijfsstatuut en ontvangt een verblijfskaart A met een geldigheid van 1 jaar die tweemaal verlengbaar is met 2 jaar. Dit verblijf kan beëindigd worden door opheffing of intrekking. Als de situatie in het herkomstland na 5 jaar nog steeds onveilig is, krijgt hij een definitief verblijfsrecht en ontvangt hij een verblijfskaart B.
- Het verzoek om internationale bescherming wordt **geweigerd**. De verzoeker krijgt een bevel om het grondgebied te verlaten.

» [Lees meer over opheffing en intrekking van de verblijfsstatus op de website Vreemdelingenrecht](#)

5. Zowel de overheid als de verzoeker om internationale bescherming kunnen in beroep gaan bij de **Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV)**. Tijdens dat beroep mag de verzoeker om internationale bescherming in België blijven en behoudt hij zijn rechten. Het attest van immatriculatie wordt verlengd voor de duur van de beroepsprocedure. De RvV kan de beslissing van het CGVS:

- bevestigen: de verzoeker ontvangt een definitieve weigeringsbeslissing, hij krijgt een bevel om het grondgebied te verlaten;
- hervormen: de RvV vernietigt de beslissing van het CGVS en kent zelf een beschermingsstatuut toe;
- vernietigen: de RvV stuurt het dossier terug naar het CGVS voor verder onderzoek.

» [Lees meer over internationale bescherming op de website Vreemdelingenrecht](#)

3 Welke opvang of sociale steun krijgen zij? Wie helpt om huisvesting te vinden na erkenning?

3.1 Opvang voor verzoekers om internationale bescherming

Vanaf het doen van hun verzoek hebben verzoekers om internationale bescherming tijdens de procedure (en tijdens een eventuele beroepsprocedure) recht op **materiële opvang** van de federale overheid. Ze worden opgevangen in een opvangstructuur georganiseerd door Fedasil. Naast de collectieve centra in eigen beheer werkt Fedasil samen met opvangpartners zoals het Rode Kruis voor het organiseren van collectieve opvang of het OCMW voor individuele opvang (lokaal opvanginitiatief of LOI). Opvang in collectieve centra is het uitgangspunt; verblijf in een LOI wordt slechts in beperkte gevallen toegestaan, bijvoorbeeld wanneer je

omwille van medische redenen een aangepaste opvangplaats nodig hebt of als je komt uit een land met hoge beschermingsgraad.

Tijdens de opvangcrisis van 2021-2023 werkt Fedasil met een wachtlijst. Van belang is te wijzen op de **extra handeling**, naast het vragen van asiel, die verzoekers om internationale bescherming dienen te doen alvorens ze opvang kunnen krijgen. Om op de wachtlijst te geraken, moet de verzoeker immers eerst **een QR-code scannen** en online een formulier invullen.

Waaruit bestaat materiële opvang?

- Huisvesting, eten, kledij en zakgeld (geen leefloon)
- maatschappelijke, medische en psychologische begeleiding
- toegang tot juridische bijstand, sociale tolk- en vertaaldienst, onderwijs en opleidingen
- terugkeerbegeleiding

Naast verzoekers om internationale bescherming hebben ook bepaalde van hun familieleden recht op opvang.

Fedasil vermeldt in het Rijksregister aan welke specifieke opvangplaats een verzoeker om internationale bescherming toegewezen is, via een **code 207 'opvangstructuur'**. Wie de toegewezen opvangplaats niet gebruikt, krijgt een **code 207 'no show'**: dat heeft tot gevolg dat men ook geen recht op OCMW-steun kan krijgen; men kan wel nog altijd medische hulp krijgen van Fedasil. Volgens de Opvangwet mag Fedasil de code 207 no show slechts in enkele situaties en mits individuele motivering gebruiken.

Oneigenlijke code 207 no show: tijdens de opvangcrisis 2021-2023 bleek dat Fedasil de code 207 no show ook gebruikt voor verzoekers om internationale bescherming voor wie Fedasil voorlopig geen opvangplaats heeft en die moeten wachten op opvang. Arbeidsrechtbanken veroordelen Fedasil heel vaak om toch opvang te geven, en soms ook om de code 207 op te heffen zodat de betrokkene financiële OCMW-steun kan krijgen.

In bepaalde gevallen is een **vrijwillige of verplichte opheffing van de code 207** mogelijk. Als dat gebeurt en de betrokken verzoekers om internationale bescherming worden behoeftig, dan kunnen zij beroep doen op (financiële) maatschappelijke dienstverlening van het OCMW. Dat is mogelijk in volgende gevallen:

- Van 11/7/2022 tot 13/11/2022 was een vrijwillige opheffing van code 207 mogelijk voor wie al 4 maanden in een opvangstructuur verblijft, met een lopend verzoek om internationale bescherming bij DVZ of CGVS (geen Dublin-weigering en geen lopend beroep bij RvV), met een nationaliteit met hoge beschermingsgraad, en met (concreet uitzicht op) werk en een duurzame verblijfplaats. Deze vijf voorwaarden zijn cumulatief te vervullen.
- Sinds 14/11/2022 is er een verplichte opheffing van code 207 van verzoekers om internationale bescherming die werken met een arbeidsovereenkomst van minstens 6 maanden of voor onbepaalde duur en een inkomen hoger dan het leefloon.
- Van 14/11/2022 tot 1/4/2023 kunnen ook andere 'zelfstandige' verzoekers om internationale bescherming die werken, vragen om hun code 207 op te heffen om zelfstandig te gaan wonen.

Vanaf 8/12/2022 kunnen gemeenten tijdelijk verzoekers van internationale bescherming (tot 1/4/2023) en ook erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden (sinds minder dan 6 maanden) die **bij familieleden of vrienden** verblijven, inschrijven met vermelding in IT141 van een nieuwe code (LOG) 07. Deze inschrijving in het rijksregister op hetzelfde adres **als aparte gezinnen** vermijdt voor alle betrokkenen een negatieve impact op de belastingen en op de hoogte van financiële steun waarop zij eventueel recht hebben, zoals bijvoorbeeld (equivalent) leefloon, werkloosheidsuitkering of invaliditeitsuitkering.

» [Lees meer over de opvang van verzoekers om internationale bescherming op de website Vreemdelingenrecht](#)

- » [Lees meer over het Wettelijk kader en rechtspraak en gebrek aan opvang van asielzoekers met oneigenlijke code 207 no show, op de website Vreemdelingenrecht](#)
- » [Lees meer over de verplichte en vrijwillige opheffing van code 207 op basis van werk, en inwoners als apart gezin, op de website Vreemdelingenrecht](#)

3.2 Einde van de opvang voor erkende vluchtelingen of subsidiair beschermden

In principe moeten erkende vluchtelingen of subsidiair beschermden binnen de **twee maanden** (voor hervestigde vluchtelingen **zes maanden**) na hun erkenning de opvangstructuur verlaten. De opvangstructuur helpt hen gedurende die periode om geschikte huisvesting te vinden. Wanneer de vluchteling of subsidiair beschermde nog geen woning heeft gevonden ondanks grote inspanningen, kan uitzonderlijk telkens een maand **uitstel** worden gevraagd aan Fedasil om de opvangstructuur te verlaten. Ook andere voorzieningen kunnen helpen bij het zoeken naar huisvesting, ook na het verlaten van de opvangstructuur (welzijnswerk, lokale besturen, vrijwilligers, ...). Je kan in totaal **driemaal** een uitstel vragen. De derde aanvraag wordt slechts toegekend door Fedasil in uitzonderlijke omstandigheden gelinkt aan de menselijke waardigheid.

Personen met internationale bescherming die de opvang sneller dan binnen twee maanden verlaten, ontvangen éénmalig **maaltijdcheques** om gedurende de maand die het OCMW heeft om te beslissen over de steunaanvraag voedsel te kunnen kopen. Let wel, deze optie van vervroegd vertrek is definitief, je kan achteraf niet terug worden opgenomen in het opvangnetwerk. Zie ook onderaan 3.1 de mogelijkheid om bij kennissen in te wonen met een speciale registratie in het rijksregister als 'apart gezin'.

3.3 Financiële steun voor erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden

Erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden die de opvangstructuur verlaten hebben, kunnen **financiële steun** krijgen van het OCMW. Dat kan al vanaf de toekenning van de beschermingsstatus, ze moeten niet wachten op de afgifte van hun verblijfskaart. Ze hebben enkel recht op OCMW-steun als ze behoeftig zijn en geen werk hebben. Deze financiële steun gebeurt in de vorm van **maatschappelijke integratie (leefloon)**. Maar zolang de erkende vluchteling of subsidiair beschermde nog in een LOI zit, heeft hij geen recht op een leefloon ook al opent het recht zich wel al op de dag van de erkenning.

Ook daklozen kunnen steun krijgen als zij feitelijk in één gemeente verblijven en dat kunnen laten vaststellen door het OCMW. Om bij daklozen het bevoegd OCMW te weten, is het van belang na te gaan of de dakloze in een instelling (bv een erkend opvangcentrum voor daklozen) is opgenomen of niet. Daklozen kunnen ook een tijdelijk referentieadres bij het OCMW vragen, wat ook andere rechten kan openen. Het OCMW kan ook helpen met een **installatiepremie** en de **huurwaarborg**. Daklozen die hun hoedanigheid van dakloze verliezen kunnen éénmaal in hun leven genieten van een installatiepremie van het OCMW bij het betrekken van hun woning. Zowel voor de installatiepremie als voor de huurwaarborg is het OCMW van je gewoonlijke verblijfplaats bevoegd. Dit is het OCMW van de gemeente waar de **woning** zich bevindt.

- » [Lees meer over de rechten van EV/SB op OCMW-steun \(MI\) op de website Vreemdelingenrecht](#)
- » [Lees meer over het bevoegd OCMW bij daklozen op de website Vreemdelingenrecht](#)
- » [Lees meer over het referentieadres bij daklozen op de website Vreemdelingenrecht](#)
- » [Lees meer over de installatiepremie voor daklozen op de website Vreemdelingenrecht](#)
- » [Lees meer over de huurwaarborg op de website Vreemdelingenrecht](#)

3.4 Sociale rechten van erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden

Erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden hebben (bijna) dezelfde sociale rechten als Belgen (voor zover zij voldoen aan de algemene voorwaarden die voor iedereen gelden):

- Zowel erkende vluchtelingen als subsidiair beschermden hebben net zoals Belgen recht op **gezinsbijslag, inkomensgarantie voor ouderen** en op **maatschappelijke integratie** (leefloon en tewerkstelling). Ze hebben recht op **werkloosheidsuitkeringen** indien ze voldoende arbeidsdagen hebben gepresteerd.
- Voor sommige rechten gelden bijzondere voorwaarden die in praktijk anders uitwerken dan voor Belgen: voor het recht op de **Vlaamse Sociale Bescherming** moet je minstens vijf jaar ononderbroken ingeschreven zijn in het vreemdelingenregister of bevolkingsregister. Daar word je echter pas ingeschreven vanaf de erkenning als vluchteling of subsidiaire bescherming (als Belg al vanaf je geboorte en hoofdverblijf in België). Om recht te hebben om een tegemoetkoming (en op een verlaagde bijdrage om sociale redenen) moeten verplichte inburgeraars ook voldoen aan hun inburgeringsplicht (zowel erkende vluchtelingen als subsidiair beschermden kunnen verplichte inburgeraar zijn).
- Erkende vluchtelingen hebben recht op een federale **uitkering wegens handicap**. Volgens de wet moeten subsidiair beschermden voor dat recht eerst in het bevolkingsregister ingeschreven zijn (wat pas mogelijk is na 5 jaar ononderbroken en regelmatig verblijf), maar er is rechtspraak die stelt dat die bijkomende voorwaarde niet geldt voor hen, en de bevoegde overheidsdienst volgt dat en stelt hen gelijk met vluchtelingen en Belgen. Er is ook geen voorwaarde van 10 jaar wettig verblijf in België meer: het Grondwettelijk Hof heeft die vroegere voorwaarde vernietigd. Ook voor de **Vlaamse tussenkomsten** wegens handicap zijn erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden vrijgesteld van de verblijfsduurvoorwaarden die voor bepaalde andere vreemdelingen wel gelden.
- Erkende vluchtelingen beschikken over de mogelijkheid om het in België opgebouwde **pensioen** te ontvangen in het buitenland. Subsidiair beschermden kunnen hun in België opgebouwde pensioen alleen in België ontvangen, tenzij er met het ander land een bilateraal akkoord is. In dat geval is export van pensioen mogelijk.

» [Lees meer over de sociale rechten op de website Vreemdelingenrecht](#)

3.5 Opvang niet-begeleide minderjarigen (NBMV)

Voor NBMV is er een aparte regeling. Zij hebben recht op opvang **ongeacht welke verblijfsprocedure** zij doorlopen. Het gaat hierbij meestal om een verzoek om internationale bescherming of de bijzondere verblijfsprocedure voor NBMV. Ook wanneer zij geen wettelijk verblijf hebben, behouden ze het recht op opvang tot de leeftijd van 18 jaar of wanneer zij opgevangen worden door de gemeenschappen in bepaalde gevallen zelfs tot 21 jaar.

- De meeste NBMV worden eerst twee weken tot een maand opgevangen in een federaal observatie- en oriëntatiecentrum. Heel jonge of kwetsbare NBMV kunnen meteen doorstromen naar opvangvoorzieningen van de gemeenschappen.
- Daarna verhuizen jongeren van 15 jaar of meer naar een collectief opvangcentrum. NBMV van minder dan 15 jaar oud, verhuizen naar een plaats aangepast aan hun noden, voorzien door de gemeenschappen.

Na toekenning van een verblijfsrecht

- Niet-begeleide minderjarigen die erkend worden als vluchteling of subsidiair beschermde of die een verblijfsrecht als niet-begeleide minderjarige krijgen, kunnen de overgang naar een individuele opvangplaats aanvragen wanneer ze 16 jaar oud, of 15 jaar en voldoende autonoom zijn.
- De opvangstructuur gaat in die periode op zoek naar alternatieve huisvesting: bijvoorbeeld een pleeggezin of begeleid zelfstandig wonen.

Niet-begeleide **Europese** minderjarigen moeten in praktijk eerst het bewijs leveren van onwettig verblijf vooraleer ze opvang kunnen genieten. Fedasil gaat voor niet-begeleide Europese minderjarigen uit van een vermoeden van wettig verblijf in België op basis van het vrij personenverkeer binnen de EU.

» [Lees meer over de opvang van niet-begeleide minderjarigen op de website Vreemdelingenrecht](#)

4 Kunnen zij een beroep doen op ondersteuning voor huisvesting in een huurwoning?

4.1 Vlaams Gewest

We bespreken hieronder alleen de regels in het Vlaams gewest.

Erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden kunnen onder bepaalde voorwaarden aanspraak maken op sociale huisvesting, een woning verhuurd door een sociaal verhuurkantoor of een huursubsidie.

Verzoekers om internationale bescherming komen daar **niet** voor in aanmerking. Zij hebben in principe recht op opvang, gefinancierd door de federale overheid (zie punt 3). Zij kunnen wel inwonen in een sociale huurwoning van een partner met wie ze een duurzame relatie hebben.

4.1.1 Sociale huurwoning

Erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden **kunnen zich inschrijven** bij een sociale verhuurder voor een sociale huurwoning. Hun statuut geeft **geen voorrang**. Om zich in te schrijven voor een woning en uiteindelijk er een toegewezen te krijgen, moeten ze wel aan enkele voorwaarden voldoen, onder andere:

- ingeschreven zijn in het bevolkings- of vreemdelingenregister
- voldoen aan inkomens- en eigendomsvoorwaarden

Als de erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden zich inschrijven voor een sociale huurwoning, komen ze op een **wachtlijst** terecht. Als ze aan een van de strenge absolute voorrangregels voldoen, bijvoorbeeld omdat ze in een onbewoonbaar verklaarde of onteigende woning wonen, zal de wachttijd minder lang zijn (zoals voor iedereen in zo'n situatie).

De sociale huurder zal moeten aantonen dat hij, binnen 1 jaar nadat de huurovereenkomst gestart is, het Nederlands **taalniveau A1** van het Europees Referentiekader voor Talen behaalt.

Wie **vier jaar** ingeschreven is op een wachtlijst van een sociale huisvestingsmaatschappij die werkzaam is in de Vlaamse gemeente waar de kandidaat-huurder woont, kan een **huurpremie** krijgen. De huurpremie bedraagt in 2023 maximaal 177,24 euro verhoogd met 29,54 euro per persoon ten laste tot en met de 4de persoon ten laste. In bepaalde gemeenten mag dat 10% hoger zijn. Op de website van Wonen Vlaanderen staat een [rekenmodule](#). Voorwaarden:

- Een schriftelijk huurcontract in Vlaanderen hebben.
- Een kwaliteitsconforme woning huren.
- De huurprijs van de woning in 2023 mag niet hoger zijn dan 718,25 euro (van een kamer: 574,60 euro), plus 20% extra per persoon ten laste (tot 50% extra). In bepaalde gemeenten mag de huurprijs tot 10% hoger liggen.

- Je voldoet aan de inkomensvoorwaarden.

Wonen Vlaanderen stuurt in principe automatisch een brief met een aanvraagformulier aan personen die voor de huurpremie in aanmerking kunnen komen.

» [Lees meer over sociale huur op de website van Wonen Vlaanderen](#)

4.1.2 Woningen verhuurd door een sociaal verhuurkantoor

De inschrijvings- en toelatingsvoorwaarden voor een woning van een sociaal verhuurkantoor zijn **dezelfde** als die voor een sociale huurwoning. Ook erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden kunnen zich inschrijven voor een huurwoning van een sociaal verhuurkantoor.

Huurders van een woning van een sociaal verhuurkantoor kunnen eveneens in aanmerking komen voor een huursubsidie, die door de Vlaamse overheid rechtstreeks aan het verhuurkantoor wordt gestort.

Het toewijzingssysteem voor woningen van een sociaal verhuurkantoor is gebaseerd op een puntensysteem en geeft prioriteit aan de huisvesting van kandidaat-huurders die slecht scoren op vlak van de huidige woon- en inkomenssituatie. Er bestaat **geen specifieke voorrangregel** voor erkende vluchtelingen of subsidiair beschermden.

4.1.3 Huursubsidie

Huurders met een laag inkomen en een specifieke woonbehoefte kunnen een huursubsidie aanvragen als ze verhuizen van een slechte of onaangepaste naar een geschikte woning op de private huurmarkt of van een sociaal verhuurkantoor. Ook daklozen die een woning betrekken en daarvoor een installatiepremie ontvangen van het OCMW, komen voor een huursubsidie in aanmerking. Dus ook erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden die van de federale overheid een installatiepremie voor daklozen ontvangen hebben.

Wat zijn de **voorwaarden**?

- Voldoen aan de inkomensgrenzen
- De huurprijs van de woning mag in 2022 niet hoger zijn dan 639,78 euro, plus 20% extra per persoon ten laste (tot 50% extra). In bepaalde gemeenten mag de huurprijs tot 10% hoger liggen.
- De nieuwe huurwoning moet voldoen aan de minimum kwaliteitsnormen van de Vlaamse Wooncode, wat door het Agentschap Wonen-Vlaanderen ter plaatse in de woning wordt gecontroleerd.
- Inschrijving op de wachtlijst voor een sociale huurwoning, binnen de zes maanden na de aanvraag of na het begin van het nieuwe huurcontract.

Hoeveel bedraagt de huursubsidie?

De huursubsidie bedraagt in 2023 maximum 177,24 euro verhoogd met 29,54 euro per persoon ten laste. In bepaalde gemeenten is dat 10% hoger. De website van Wonen Vlaanderen bevat een [rekenmodule](#).

» [Lees meer over huisvesting op de website van Wonen Vlaanderen](#)

5 Hoe kunnen zij Nederlands leren en inburgeren?

5.1 Nederlands

Verzoekers om internationale bescherming **mogen zich meteen** na hun verzoek om internationale bescherming **aanmelden** voor een cursus Nederlands (NT2) bij (naargelang de regio) Agentschap Integratie en Inburgering, Atlas integratie en inburgering stad Antwerpen, IN-Gent, of Huis van het Nederlands Brussel.

Als een verzoeker om internationale bescherming bij de inschrijving een ‘Attest voor inschrijving van asielzoekers in het volwassenenonderwijs’ kan voorleggen, betaalt hij of zij **geen inschrijvingsgeld**. Dit attest wordt afgeleverd door de instantie die de **materiële opvang** organiseert (bijvoorbeeld Fedasil of het Rode Kruis) en is twee weken geldig.

» [Download het ‘Attest voor inschrijving van asielzoekers in het volwassenenonderwijs’](#)

5.2 Inburgering

- Sinds 1 maart 2022 zijn **verzoekers om internationale bescherming uitgesloten** van de doelgroep van inburgering. Er zijn twee uitzonderingen: wie naast een asielprocedure ook op een andere basis in het Rijksregister is ingeschreven (bijvoorbeeld gezinshereniging of humanitair visum voor lang verblijf of tijdelijke bescherming) kan wel nog doelgroep van inburgering zijn. Ook asielzoekers die voor 1/3/2022 al doelgroep van inburgering waren geworden na 4 maanden asielprocedure en die een inburgeringscontract tekenden, mogen hun traject nog na 1/3/2022 verderzetten.
- **Erkende vluchtelingen of subsidiair beschermden** die in een Vlaamse gemeente wonen op het moment dat hun status toegekend wordt of die binnen de 5 jaar vanuit Brussel of Wallonië naar een Vlaamse gemeente verhuizen, zijn **verplicht** om een inburgeringstraject te volgen. Dat bestaat uit een cursus maatschappelijke oriëntatie, lessen Nederlands, een inschrijving als werkzoekende bij de VDAB of Actiris, en als zij voor het eerst ingeschreven worden vanaf 1/1/2023 ook 40 uur deelname aan een participatie- en netwerktraject. Een trajectbegeleider ondersteunt het individuele proces naar werk, studie en vrije tijd. De “inburgeraars” ontvangen een uitnodiging van het onthaalbureau (Agentschap Integratie en Inburgering, Atlas integratie en inburgering stad Antwerpen, of IN-Gent) en moeten zich binnen de drie maanden aanmelden.
- Erkende vluchtelingen of subsidiair beschermden die **in Brussel** wonen en die nog geen drie jaar wettig in België verblijven, worden sinds 1 juni 2022 ook verplicht tot inburgering door de Brusselse gemeente. Zij kunnen een gratis inburgeringstraject volgen: ofwel bij de Brusselse regiowerking BON van het Agentschap Integratie en Inburgering, ofwel bij een Franstalige BAPA (bureau d’accueil pour primo-arrivants) in Brussel.
- Dezelfde regels gelden voor **de gezinsleden** van erkende vluchtelingen of subsidiair beschermden.

» [Lees meer over inburgering op de website Vreemdelingenrecht](#)

5.3 Loopbaanoriëntatie en begeleiding naar werk

Het onthaalbureau verwijst inburgeraars door naar de VDAB (Vlaanderen) of Actiris (Brussel). Daar kunnen ze terecht voor **loopbaanoriëntatie en begeleiding naar werk**.

Consulteer de contactgegevens van de onthaalbureaus of het Huis van het Nederlands Brussel op:

- [Website Agentschap Integratie en Inburgering](#) (Vlaamse provincies en Brussel)

- [Website Inburgering Gent](#)
- [Website inburgering stad Antwerpen](#)
- [Website Huis van het Nederlands Brussel](#)

6 Mogen zij werken?

6.1 Verzoekers om internationale bescherming

- Net zoals mensen met een wettig verblijf, mogen ook mensen met een recht op opvang zoals verzoekers om internationale bescherming **vrijwilligerswerk** doen. Ze moeten dat melden aan Fedasil.

» [Lees meer over vrijwilligerswerk op de website Vreemdelingenrecht](#)

- Verzoekers om internationale bescherming mogen **vanaf vier maanden** na de indiening van hun verzoek om internationale bescherming (bijlage 26 of bijlage 26quinquies) **werken als werknemer met hun Attest van Immatriculatie, als** het CGVS binnen die eerste vier maanden nog geen negatieve beslissing heeft betekend. In principe vermeldt hun attest van immatriculatie dan: “**arbeidsmarkt: onbeperkt**”. Zij kunnen daarmee werken zolang de procedure loopt (ook tijdens een eventuele beroepsprocedure).

» [Lees meer over werken tijdens de asielprocedure op de website Vreemdelingenrecht](#)

6.2 Erkende vluchtelingen

- Erkende vluchtelingen mogen werken **als werknemer of als zelfstandige** (zonder beroepskaart), zowel met een tijdelijk verblijf als met een definitief verblijf.

6.3 Subsidiair beschermden

- Subsidiair beschermden mogen werken **als werknemer**, zowel met een tijdelijk verblijf als met een definitief verblijf.
- Ze kunnen ook werken **als zelfstandige**, op voorwaarde dat ze een **beroepskaart** krijgen. Of een beroepskaart wordt toegestaan, hangt af van de activiteit die ze willen uitoefenen.
- Na toekenning van een definitief verblijf (**5 jaar** na de indiening van het verzoek om internationale bescherming) mogen ze werken als zelfstandige, **zonder** beroepskaart.

» [Lees meer over het recht op werken als werknemer op de website Vreemdelingenrecht](#)

6.4 NBMV

- Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die in een **bijzondere verblijfsprocedure** zitten, mogen met hun Attest van Immatriculatie (AI) in principe niet werken. Er bestaat hier evenwel een uitzondering op, namelijk wanneer de minderjarige zich in het **traject alternerend leren en werken** bevindt.
- Als je als NBMV een AI hebt omdat je een **asielprocedure** hebt gestart, zal deze procedure bepalen of je mag werken of niet. In dat geval mag je dus **na 4 maanden** werken.
- Eenmaal erkend als vluchteling of subsidiair beschermde, mag de minderjarige die jonger is dan 15 jaar niet werken, gelet op het **verbod van kinderarbeid**. Vanaf 15 jaar staat er ‘arbeidsmarkt onbeperkt’ op

de kaart en mag hij werken als werknemer. Om als zelfstandige aan de slag te gaan moet je in principe 18 jaar zijn, maar hierop bestaan uitzonderingen.

7 Hoe kunnen zij hun buitenlands diploma laten erkennen?

Verzoekers om internationale bescherming, erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden die in het verleden een diploma behaald hebben en graag zo snel mogelijk werken, hebben er alle belang bij hun diploma te laten gelijkstellen. In Vlaanderen kan dat bij de overheidsdienst NARIC.

De procedure is gratis voor verzoekers om internationale bescherming, erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden. Wie een inburgeringstraject volgt, kan zich in de procedure laten bijstaan door een trajectbegeleider.

Voor een gelijkstelling van diploma kunnen alle mogelijke documenten over de gedane studies van belang zijn: diploma, diplomasupplement, puntenlijsten, vakkenlijsten, bewijzen van stage of werkervaring. Hoe meer informatie, hoe beter. Let well: **Verzoekers om internationale bescherming en erkende vluchtelingen mogen geen contact opnemen met** een (staatsgecontroleerde) onderwijsinstelling in hun land van herkomst. Anders kan dat leiden tot een weigering of intrekking van de vluchtelingenstatus. Dat risico bestaat in mindere mate voor de subsidiaire beschermingsstatus die in de meeste gevallen toegekend is omwille van een algemene geweldsituatie.

» [Lees meer over diplomagelijkstelling op de website van NARIC](#)

Wie verder wil studeren, biedt zich best rechtstreeks aan in een hogeschool of universiteit, en niet bij NARIC.

8 Kunnen de kinderen naar school en zijn zij leerplichtig?

Minderjarige nieuwkomers van 6 tot 18 jaar moeten **binnen de 60 dagen na inschrijving in het rijksregister voldoen aan de leerplicht**. Alle kinderen tussen 3 en 18 jaar hebben ongeacht hun verblijfsstatus het recht om naar school te gaan.

Minderjarige nieuwkomers hebben recht op aangepast **onthaalonderwijs**.

In het secundair onderwijs wordt dat georganiseerd in aparte onthaalklassen (OKAN).

Doel van het onthaalonderwijs is dat de minderjarige na één jaar genoeg Nederlands kent om naar een gewone klas te gaan.

» [Lees meer over het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers op Onderwijs Vlaanderen](#)

» [Lees meer over de leerplicht voor kinderen met een andere nationaliteit op Onderwijs Vlaanderen](#)

9 Kunnen de gezinsleden overkomen?

9.1 Gezinshereniging kan naargelang de situatie

1. Een verzoeker om internationale bescherming kan achtergebleven gezinsleden niet laten overkomen zolang de procedure loopt.

2. Een erkende vluchteling of subsidiair beschermde kan volgende gezinsleden laten overkomen via een visum voor gezinshereniging:

- de echtgenoot of partner
- de minderjarige kinderen
- de meerderjarige kinderen met een handicap

In het eerste jaar na de erkenning als vluchteling of subsidiair beschermde zijn de voorwaarden minder streng.

Wil een erkende vluchteling of subsidiair beschermde **na dat jaar** nog een gezinshereniging opstarten, dan moet hij, tenzij hij overmacht kan bewijzen dat de gezinshereniging niet binnen het eerste jaar kon gevraagd worden, onder meer aantonen dat hij beschikt over stabiele en toereikende bestaansmiddelen, voldoende huisvesting en een ziektekostenverzekering.

3. Een verzoeker om internationale bescherming die als **niet-begeleide minderjarige** aankwam in België en die erkend is als vluchteling of subsidiair beschermde, kan zijn ouders laten overkomen via een visum voor gezinshereniging. De Belgische Verblijfwet stelt als voorwaarde dat hij nog minderjarig is op het moment van de aanvraag gezinshereniging, maar het Hof van Justitie laat die voorwaarde niet toe. Wanneer een NBMV meerderjarig wordt tijdens de behandeling van zijn verzoek om internationale bescherming, kunnen zijn ouders nog gezinshereniging aanvragen binnen een redelijke termijn van in principe drie maand na de erkenning als vluchteling of subsidiair beschermde. Ook hier gelden er soepelere voorwaarden: enkel de ouders van een NBMV die een onbeperkt verblijfsrecht wensen moeten voldoende bestaansmiddelen kunnen aantonen.

» [Lees meer over gezinshereniging met een erkend vluchteling of subsidiair beschermde op de website Vreemdelingenrecht](#)

9.2 Humanitair visum als uitzonderlijke oplossing voor wie geen recht heeft op gezinshereniging

Een broer of zus van een NBMV- EV/SB zou via een humanitair visum naar hier kunnen komen. Van belang is dat er een familieband is en dat ze deel uitmaakten van hetzelfde gezin. Humanitaire visa zijn niet door de wet geregeld, de Dienst Vreemdelingenzaken oordeelt geval per geval.

» [Lees meer over humanitair visum op de website Vreemdelingenrecht](#)

9.3 Opsporen van familieleden

De dienst Tracing van het Rode Kruis probeert familieleden die elkaar uit het oog verloren zijn na een conflict of natuurramp weer bij elkaar te brengen. Dit doen zij door, onder andere, vermiste familieleden op te sporen. De dienst Tracing geeft ook juridische en administratieve ondersteuning en zet gezinscoaches in om gezinnen te begeleiden.

» [Lees meer op tracing.rodekruis.be](http://tracing.rodekruis.be)

10 Wie betaalt de medische kosten?

Een **verzoeker om internationale bescherming** heeft recht op de betaling of terugbetaling van bepaalde medische en psychologische kosten door **Fedasil of het OCMW**. Wie de kosten betaalt, hangt af van de opvangsituatie:

- Verblijf je in een opvangcentrum, dan draagt Fedasil de medische kosten.

- Verblijf je niet in een opvangstructuur maar heb je een code 207 'no show', dan heb je nog steeds recht op medische en psychologische begeleiding van Fedasil via een betalingsverbintenis bij de Cel Medische Kosten.
- Als je niet bent toegewezen aan een opvangstructuur, dan komt het OCMW bij behoefte tussen in je medische kosten.

Is je **asielaanvraag afgewezen** en heb je geen recht meer op opvang maar verblijf je onwettig in het land, dan heb je nog steeds recht op **dringende medische hulp** van het OCMW.

Een verzoeker om internationale bescherming **die werkt**, moet zich aansluiten bij een **ziekenfonds**.

- » [Lees meer over de medische kosten van een verzoeker om internationale bescherming op de website Vreemdelingenrecht](#)

Een **erkende vluchteling of een subsidiair beschermde** moet zich aansluiten bij een **ziekenfonds**. Dat kan op basis van de beslissing tot erkenning zodra de 30 dagen beroepstermijn verstreken zijn. Verder kan het ook op basis van een van de volgende verblijfsdocumenten: verblijfskaart A of B of bijlage 15 met aangekruist vakje 7.

Ook de **gezinsleden** van een erkende vluchteling of subsidiair beschermde moeten zich aansluiten bij het ziekenfonds, bijvoorbeeld als persoon ten laste.

- » [Lees meer over de ziekteverzekering en medische kosten op de website Vreemdelingenrecht](#)
- » [Lees meer over de ziekteverzekering als persoon ten laste op de website Vreemdelingenrecht](#)

11 Mogen zij reizen?

- **Verzoekers om internationale bescherming** mogen **niet** reizen tijdens hun verzoek om internationale bescherming. Zelfs met een geldig paspoort van het land van herkomst en geldig visum, kan een verzoeker om internationale bescherming die ons land verlaat, niet terugkeren naar België om hier zijn verzoek om internationale bescherming verder te zetten.
- Voor **schoolreizen** binnen de Europese Unie, geldt er een bijzondere regeling met een nominatieve reizigerslijst aan de hand waarvan het kind mee op reis kan.
- Een **erkende vluchteling of een subsidiair beschermde** kan reizen en naar België terugkeren als hij een geldig paspoort, een geldige Belgische verblijfskaart en indien nodig een visum heeft. Voor erkende vluchtelingen levert België een **bijzonder blauw reispaspoort** af dat geldig is voor alle landen behalve voor zijn eigen land van herkomst. Een subsidiair beschermde moet in principe een paspoort aanvragen bij de autoriteiten van zijn herkomstland. Als dat onmogelijk is, kan België een **bijzonder rood paspoort** afleveren.
- **Reizen naar het herkomstland kan ertoe leiden dat de erkend vluchteling of subsidiair beschermde zijn verblijfsrecht in België verliest.**

- » [Lees meer over de voorwaarden om te reizen](#)
- » [Lees meer over de bijzondere reisdocumenten voor bepaalde vreemdelingen](#)
- » [Lees meer over de beëindiging van het verblijfsrecht als vluchteling of subsidiair beschermde](#)

12 Waar kan je terecht met vragen over de rechtspositie van vreemdelingen?

Op de gespecialiseerde website www.vreemdelingenrecht.be van Agentschap Integratie en Inburgering - Dienst vreemdelingenrecht en internationaal familierecht (AgII-VIF) vind je gedetailleerde info over:

- verblijfsprocedures (bijvoorbeeld de asielprocedure, tijdelijke bescherming, gezinshereniging, ...)
- sociale en andere rechten naargelang het verblijf van vreemdelingen (bijvoorbeeld opvang, OCMW-steun, werken, medische kosten, doelgroep van inburgering, ...)
- de Belgische nationaliteit,
- internationale familiesituaties (bijvoorbeeld legalisatie van buitenlandse documenten, erkenning van een buitenlands huwelijk, afstamming, naam, ...)

Voor concrete vragen waarop je geen antwoord vindt op deze website, kan je ook terecht bij de volgende **telefonische juridische helpdesks**:

- **Juridische helpdesk Agentschap Integratie en Inburgering: 02 205 00 55:**
 - Via de toets **vreemdelingenrecht** (02 205 00 55 toets 3) worden vragen over alle verblijfsstatuten buiten asiel (bijvoorbeeld gezinshereniging), verblijfsdocumenten, werken, sociale rechten, medische aspecten, doelgroep inburgering, uitwijzing, Belgische nationaliteit, ... beantwoord door juristen van AgII Dienst VIF. Dit kan elke werkdag tussen 9 – 12.30 uur en ook op woensdagnamiddag tussen 13.30 – 17 uur.
 - Via de toets **asielrecht** (02 205 00 55 toets 2) worden vragen over de asielprocedure en asielopvang beantwoord door juristen van Vluchtelingenwerk Vlaanderen op dinsdag en vrijdag, telkens tussen 9 – 12.30 uur.
 - Via de toets **internationaal familierecht** (02 205 00 55 toets 1) worden vragen over internationale familiesituaties (legalisatie van buitenlandse documenten, erkenning van een buitenlands huwelijk, afstamming, naam, ...) beantwoord door juristen van AgII Dienst VIF, op dinsdag en vrijdag, telkens tussen 9 – 12.30 uur. Vragen over IPR kunnen ook per mail aan juridesk@integratie-inburgering.be
 - **Infopunt verblijf en rechtspositie van Atlas, integratie & inburgering Antwerpen:** 03 270 33 03 (elke werkdag tussen 9 – 12 uur) of verblijvenrechtspositie@antwerpen.be
 - **Infopunt Migratie van dienst Burgerzaken stad Gent:** 09 266 71 40 of infopuntmigratie@stad.gent
- » Op de website Vreemdelingenrecht vind je ook een **overzicht van allerlei diensten die eerstelijns hulp aan particulieren geven** over aspecten van het vreemdelingenrecht